

předpokládá — k tomu, by působením osob, jež budou rozhazované letáky čisti, na vojáky nebo na budoucí vojáky vyvolal v osobách, jež jsou nebo budou v aktivní vojenské službě, stav mysli náchylný k páčání vojenských zločinů, nelze shledati právní omyl v tom, že soud učinil obžalovaného zodpovědným za nebezpečí hrozící právnímu řádu z toho, že osoby zvrácené čtením letáků ve svých právních názorech mohou účinkovati na jiné osoby ve směru zločinném. Avšak právem namítá stížnost, že rozsudek předpokládá podněcování ke zločinu podle druhého dílu vojenského trestního zákona, aniž blíže uváděl, k jakému trestnému činu výzva směřovala. Rozhodovací důvody uvádějí jen, že — přihlíží-li se ke smyslu a k obsahu použitých výrazů v souzeném projevu («vojáci: proletariátu celého světa hrozí obrovské nebezpečí opakování se roku 1914; nedejte se překvapit a zaskočit, buďte připraveni, — vojáci, sbratřte se se svými druhy, dělníky v závodech a na polích!» —, jde o podněcování ke zločinu vojenskému podle II. dílu vojenského tr. zák. na rozdíl od podněcování k vojenským přečinům ve smyslu § 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky. Ani v tomto závěru, ani v předchozích úvahách není vysloveno ba ani naznačeno, jaké jednání se od vojáků očekávalo, k čemu mají burcovati a se připraviti, za jakým účelem a jakým způsobem se mají se svými druhy v závodech a na polích spolčiti. Není skutkového podkladu získaného výkladem souzené části, který by umožnil posouzení, zda jde v jednání, k němuž bylo podněcováno, o některý ze zločinů uvedených v druhém díle vojenského tr. zák. a o který z nich. Výrok, že šlo o podněcování k vojenskému zločinu, není výkladem souzeného projevu opodstatněn a spočívá po případě na nesprávném použití zákona, takže bylo dotčenou část výroku o vině zrušiti z důvodu § 281 čís. 9 písm. a), po případě čís. 10 tr. ř.

Čís. 3982.

K trestnosti urážky podle § 11 zák. na ochr. rep. se nevyžaduje, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly, nýbrž stačí po objektivní stránce pouhá možnost tohoto postřehnutí, po subjektivní stránce vědomí pachatelovo, že výrok může býti postřehnut ještě jinou osobu, než tou, k jejíž vědomosti se měl podle přímého úmyslu pachatelova dostat.

(Rozh. ze dne 30. října 1930, Zm I 214/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 10. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky presidenta republiky podle § 11 čís. 2 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Neodůvodněná jest námitka zmateční stížnosti s hlediska čís. 10 § 281 tr. ř., že obžalovaný neměl býti uznán vinným přečinem podle

čís. 2 § 11 zák. na ochr. rep., nýbrž jen přestupkem podle § 11 čís. 1 téhož zák., ano prý není zjištěno, že se obžalovaný dopustil urážek presidenta republiky před dvěma nebo více lidmi opětně při různých příležitostech. Rozsudek zjišťuje, a z jeho zjištění jest vycházeti při věcném přezkoumání rozsudku, že prvý závadný výrok byl pronesen počátkem února 1929 v bytě obžalovaného v přítomnosti 4 lidí, druhý 8. února 1929 rovněž v bytě obžalovaného, v přítomnosti 7 lidí, třetí 9. února 1929 v holičském krámě E-ově v přítomnosti celé řady lidí. Jde tedy o výroky pronesené částečně nebo zcela před jinými lidmi, jednak na témž, jednak na jiném místě, avšak v různých dobách, takže nelze mluvíti o pouhém pokračování v dřívější rozmluvě nebo setkání, ve všech případech byl čin spáchán před více než 2 osobami. Jsou tedy dány zákonné předpoklady pro těžší kvalifikaci podle čís. 2 § 11 cit. zák. K vývodům zmateční stížnosti budiž ještě dodáno, že k trestnosti urážky podle § 11 zák. na ochr. rep. se nevyžaduje, jak mylně má za to stěžovatel, by dvě nebo více osob projev skutečně postřehly, nýbrž že stačí po objektivní stránce pouhá možnost tohoto postřehnutí, po subjektivní stránce vědomí pachatelovo, že výrok může býti postřehnut ještě jinou osobou, než tou, k jejíž vědomosti se měl podle přímého úmyslu pachatelova dostat, — což vše je v souzeném případě v rozsudku vyšetřeno formálně bezvadně.

Čís. 3983.

Mezi opomenutím zodpovědného redaktora ve smyslu čl. III. zák. čís. 142/1868 (mezi jeho nedbalostí) a mezi následkem opomenutí (uveřejněním článku trestného obsahu) musí býti příčinná souvislost. Zodpovědný redaktor ručí jen, nedostal-li povinnosti řádného a obvyklého dozoru na obsah tiskopisu.

Vyřadí-li redaktor článek z obsahu čísla, které má vyjít, avšak článek je přece proti jeho zařízení otištěn, nebo zakáže-li tisk, ale číslo jest přes to vytištěno a rozšiřováno, nemůže býti po případě činěn trestně zodpovědným za obsah onoho čísla časopisu.

Kdežto pojem vybízení (§ 15 čís. 1 a 4 zák. na ochr. rep.) vyjadřuje přímé působení v určitém směru způsobem naléhavějším, není činností takové třeba k spáchání zločinu podle § 15 čís. 2 (3) zákona, kdež jest pojmem »podněcování« rozuměti jakékoliv působení na vůli nebo na cit neurčitého počtu lidí, jímž má býti (třebas i nepřímo) vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon.

Při podněcování ke zločinu úkladů o republiku ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. stačí k objektivní stránce zločinu, že byl nebo mohl býti článkem (výrokem) ve čtenáři (posluchači) vzbuzen dojem, že nezákonná činnost (revoluce, násilný převrat) jest vhodným prostředkem k odstranění domnělých překážek pro dosažení cíle, který byl líčen jako žádoucí.